

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПІДРУЧНИКІВ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Вільхівська О.В., старший викладач

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

Grom_o@i.ua

Перехід вищої професійної освіти на дворівневу систему навчання бакалавріат і магістратуру, сприяли докорінним змінам підходів до організації освітнього процесу у вузі, а саме впровадження освітніх стандартів третього покоління.

Питанням вдосконалення методичної системи навчання на всіх рівнях системи освіти, включаючи підготовку педагогів, і методичним аспектам використання телекомунікаційних технологій в освіті присвятили свої роботи: А. А. Баків, Д.В. Богданова, О.В. Бурносова, В.В. Гріншкун, С.Д. Каракозов, Н.Ю. Пахомова, А.Б. Шелухіна, Н.А. Юнерман, Є.В. Огородніков, В.А. Пугач, Н.І. Рижова, М.В. Швецький та інші вчені.

Підвищення якості освіти є однією з актуальних проблем, вирішення якої пов'язане з модернізацією змісту освіти, оптимізацією способів і технологій організації освітнього процесу і, звичайно, переосмисленням мети та результату освіти. Тобто відбувається перехід від формування традиційних знань, умінь і навичок до формування компетенцій. Іншими словами можна сказати, що відбувається трансформація знань, умінь, навичок в певні компетенції, які будуть потрібні випускникові вузу в його подальшій професійній діяльності.

Слід зазначити, що в сучасній науці розглядаються різні види компетенцій випускника вузу: ключові професійні компетенції, загальнопрофесійні компетенції, професійні компетенції, предметноциклові компетенції, предметні компетенції.

На наш погляд, при підготовці бакалаврів, в першу чергу, основні зусилля педагогів-предметників мають бути спрямовані на формування професійних компетенцій, які отримують свій розвиток при вивченні певної дисципліни. У свою чергу професійна компетенція являє собою сукупність професійних знань, умінь і навичок, а також способів виконання професійної діяльності, вона розглядається як загальна здатність і готовність студентів до діяльності, здатність виявляти зв'язки між знанням і ситуацією, застосовувати адекватно знання, вміння та навички для вирішення проблем, які орієнтовані на самостійну участь особистості в навчальному процесі.

Отже, можна зробити висновок, що під час навчання у вузі у студентів повинна формуватися цілісна система універсальних знань, умінь, навичок, а також досвід самостійної професійної діяльності – професійні компетенції.

Серед усіх програмних продуктів, що з'явилися останнім часом стандартизація електронного навчання SCORM отримала найширше визнання. Ця модель використовується при створенні систем навчання, що спираються на ресурси Інтернету. Згідно вимогам SCORM, навчальні програми повинні містити три основних компоненти: мова взаємодії програм; файл-маніфест / пакет змісту; метадані про курс. Прикладом впровадження SCORM є розробка електронних підручників (ЕП), які б відповідали всім вимогам, що пред'являються сучасним суспільством. ЕП повинні включати: теоретичну частину; тренажерно-навчальні комплекси; тести і т. ін.

Теоретична частина – передбачає представлення порцій інформації (текстової, графічної, відео) у певній послідовності і забезпечує контроль за засвоєнням в точках навчального курсу, визначених викладачем.

Тренажерно-навчальні комплекси сьогодні – це складні комплекси, системи моделювання та симуляції, комп'ютерні програми та фізичні моделі, спеціальні методики, що створюються для того, щоб підготувати особистість до прийняття якісних і швидких рішень.

Тестування - відрізняються такими особливостями, як адаптація до знань і особливостям учня, гнучкість процесу навчання, вибір оптимального навчального впливу, визначення причин помилок студентів.

Основними завданнями застосування ЕП в освітньому процесі є: навчання методології раціонального та ефективного добування і використання знань; вдосконалення та пошук нових форм інтеграції системи вищої освіти з наукою і виробничою діяльністю в рамках єдиної системи навчально-виховного процесу; підвищення навичок наукової, творчої та дослідницької діяльності; знайомство з сучасними науковими методологіями, робота з науковою літературою. Системи цього виду, на наш погляд, дозволяють забезпечити розподіл керуючих функцій між комп'ютером і учнем, передаючи останньому, по мірі формування навчальної та самостійної діяльності, нові навчальні функції, забезпечуючи тим самим оптимальний перехід від вчення до самонавчання. Для реалізації основних завдань ЕП в освітньому процесі, вважаємо, актуальним використовувати напрямок, що базується на використанні таких технологій в педагогічних програмних засобах.

Розроблюваний ЕП включає необхідну інформацію для вивчення дисципліни, а саме теоретичну і практичну частини. До складу теоретичної частини входять такі елементи як: основна частина матеріалу; цікаво знати; довідкова інформація; приклади і т. д. Практична частина включає відео уроки, контрольні запитання; тренувальні вправи; тестові завдання; індивідуальні домашні завдання.

Використання таких підручників допомагає викладачам підготувати як українських, так і іноземних студентів. Матеріал, що викладають викладачі, є неповним, так як дуже важко помістити 10 сторінок інформації на 1 слайд. Тому всю необхідну інформацію для підготовки до занять студенти можуть не тільки прочитати самостійно в електронному підручнику, а і почути пояснення викладача та подивитись на слайдах та відеороликах.

Практична частина посібника розроблена таким чином, що студенти проглянувши її можуть виконувати завдання по аналогії, також практична частина включає додатковий матеріал з використанням якого студенти можуть доповнювати розроблені завдання новими доробками.

Практичне підтвердження застосування інноваційних методів навчання було апробоване під час анкетування студентів. З цією метою було розроблено

анкету, яка включає декілька питань, щодо використання новітніх підходів у вивченні матеріалу. Анкета є анонімною. Застосування анонімного анкетування дає змогу вважати, що відповіді студентів є правдивими. В тестуванні прийняло участь більш ніж 100 студентів. На головне питання анкети - «Чи потрібно замінювати паперові підручники електронними?» - 70% опитаних відповіли «Так, вже пора», 30% вважають, що електронні книги поки не готові замінити паперові. Відповіді на запитання «Що для вас найголовніше в електронному підручнику?» вибудували рейтинг найбільш важливих характеристик. При цьому у студентів фаворитом виявилась маленька вага та здатність його переносити на планшеті або іншому мобільному пристрої, на другому місці надійність і неможливість знищення навчального матеріалу. Також, фактично однотайно всі згодні, що ключовою характеристикою є також нешкідливість електронного підручника для зору.

Таким чином, використання електронних підручників при вивченні теми дисциплін дає можливість підвищити рівень остаточних знань студентів, що сприяє підвищенню рівня їх компетентності.

Література

1. ЮНЕСКО, 2003 Совершенствование систем образования государств-участников содружества независимых государств на основе применения информационных и коммуникационных технологий // Субрегиональная программа ЮНЕСКО для государств - участников СНГ, институт ЮНЕСКО по ИТО - М., 2003.